

**EVANJELICKÁ SPOJENÁ ŠKOLA
INTERNÁTNA**

**Organizačná zložka: Evanjelická praktická škola
internátna**

Červenica 114, 082 07 Tuhrina

Motto:

„Pomôž mi, aby som to urobil sám...“

M. Montessori

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

**pre žiakov hluchoslepých
pre Praktickú školu**

**Názov vzdelávacieho programu: „Od jednoduchého dotyku k poznávaniu
nepoznaného“**

Obsah:

- 1. Identifikačné údaje**
- 2. Charakteristika praktickej školy**
 - 2.1. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania
 - 2.2. Charakteristika žiakov
 - 2.3. Charakteristika pedagogických zamestnancov
 - 2.4. Prijímanie žiakov na školu
 - 2.5. Ukončenie štúdia
 - 2.6. Dlhodobé projekty a súťaže
 - 2.7. Spolupráca s rodičmi a zákonnými zástupcami žiakov
 - 2.8. Materiálne, personálne a priestorové vybavenie školy
 - 2.9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
- 3. Charakteristika školského vzdelávacieho programu**
 - 3.1. Ciele a zámer výchovy a vzdelávania
 - 3.2. Základné údaje o štúdiu
 - 3.3. Organizácia výučby
 - 3.4. Profil absolventa
 - 3.5. Pedagogické stratégie
 - 3.6. Začlenenie prierezových tém
- 4. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia**
 - 4.1. Hodnotenia žiakov
 - 4.2. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov
 - 4.3. Hodnotenie školy
- 5. Učebný plán školského vzdelávacieho programu**
- 6. Učebné osnovy praktickej školy**
 - 6.1. Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov
 - 6.2. Učebné osnovy odborného - praktických predmetov
 - 6.3. Učebné osnovy voliteľných predmetov

1. Identifikačné údaje

Názov a adresa školy	Evanjelická spojená škola internátna Org. zložka: PRAKTICKÁ ŠKOLA Červenica 114, 082 07
Zriad'ovateľ školy	Dištriktuálne presbyterstvo Východného dištriktu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku
Adresa zriad'ovateľa	Hlavná 137, 080 01 Prešov
Názov ŠVP	Vzdelávací program pre žiakov hluchoslepých pre praktickú školu
Názov ŠkVP	„Od jednoduchého dotyku k poznávaniu nepoznaného“
Názov študijného zamerania	Domáce práce a údržba domácnosti
Stupeň vzdelania	ISCED 2C- nižšie stredné odborné vzdelanie
Dĺžka štúdia	3 ročníky
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský
Dátum prerokovania na pedagogickej rade	31.augusta 2017
Prerokované na školskej rade	
Miesto vydania	ESŠI Červenica 114

Platnosť dokumentu od: 1. septembra 2011

Školský vzdelávací program bude upravovaný a dopĺňaný podľa potrieb školy

Dátum schválenia: 1.septembra. 2011

Koordinátori pre tvorbu ŠkVP:

Riaditeľ školy
PaedDr. Miloš Kollár, PhD

Vedúca úseku Praktickej školy
Mgr. Iveta Krajčirovičová

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu:

Platnosť Revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť Švp od:	1. septembra 2011	
Revidovanie	3.septembra 2012	Úprava a doplnenie rámcového plánu v oblasti voliteľných odbornopraktických predmetov
Platnosť Švp od:	3.septembra 2012	
Revidovanie	12. augusta 2016	Úprava a doplnenie prierezových tém, úprava tém v učebných osnovách Úprava metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov praktickej školy (MP 18/ 2015)
Platnosť Švp od:	5.septembra 2016	
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		
Revidovanie		
Platnosť Švp od:		

2. Charakteristika praktickej školy

Praktická škola internátna ako organizačná zložka Evanjelickej Spojenej školy internátnej bola zaradená do siete škôl dňa 28. 08. 2009 na základe zriadovacej listiny zo dňa 21. 07. 2009. Zriadovateľom ako aj prevádzkovateľom je VD ECAV v Prešove.

Praktická škola, je škola pre 1.- 3. ročník žiakov s mentálnym, telesným a viacnásobným postihnutím (hluchoslepotou). Škola zabezpečuje vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti žiakov. Pripravuje žiakov na začlenenie do spoločnosti do takej miery, do akej im to umožňuje ich viacnásobné postihnutie.

Náplň vzdelávacieho programu a praktického vyučovania pripravuje žiakov na život v rodine, učí ich k sebaobsluže, rôznym jednoduchým praktickým prácam, vrátane prác v domácnosti, ktoré budú môcť vykonávať spravidla s pomocou inej dospeljej osoby, alebo jej usmerňovaním.

Evanjelická spojená škola internátna, Červenica 114, v minulosti vzdelávala a dodnes vzdeláva žiakov s viacnásobným postihnutím (hluchoslepotou) v špeciálnej základnej škole internátnej. Postupne sa rozrástla do Spojenej školy a dnes zastrešuje tri organizačné zložky: Evanjelické špeciálnu materskú školu, špeciálnu základnú školu a praktickú školu. Škola je internátneho charakteru. Žiaci sú ubytovaní v internáte, nachádzajúcom sa v budove školy. Prostredie školy so svojimi objektmi je vsadené na juhovýchodný svah obce, čo je pre zdravie žiakov veľmi výhodné. Samotná budova vznikla rekonštrukciou bývalej materskej školy a spĺňa predpoklady po stránke bezpečnostnej aj hygienickej. Škola využíva školský klub detí a žiakov, multisenzorickú relaxačnú Snoezelen miestnosť. V každej triede je umiestnený počítač, alebo notebook. Tri triedy sú vybavené interaktívnymi tabuľami s prístupom na internet. V časti B sa nachádza kuchyňa a školská jedáleň, telocvičňa, ubytovacia kapacita pre potreby cirkevného zboru Opiná. Škola prešla rekonštrukciou podkrovných miestnosti, kde bola zriadená miestnosť slúžiaca ako trieda pre praktickú školu. Súčasťou školského objektu je aj garáž a dve miestnosti, jedná z nich slúži ako dielňa praktickej školy. Na školskom dvore máme novozriadené multifunkčné ihrisko, ktoré je prispôsobené potrebám žiaka (hojdačky, detský vláčik, kolotoč, lezecká stena, šmýkačky, chodník s rôznym povrchom, altánok a gril). Exteriér budovy ako aj samotná budova sú vsadené do úchvatnej scenérie obce

s nádherným výhľadom do širokého okolia. Vstupy do budovy sú bezbariérovo upravené pre vstup do budovy s invalidným vozíkom.

2.1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Podľa platnej legislatívy sa pri výchove a vzdelávaní žiakov hluchoslepých postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov hluchoslepých. Tento vzdelávací program je súčasťou Vzdelávacieho programu pre praktickú školu. Úlohou praktickej školy je výchova a vzdelávanie v snahe čo najvšestrannejšieho pracovného a spoločenského uplatnenia žiakov, ako aj začlenenie a zacvičenie žiakov do prác profilujúceho voliteľného predmetu tak, aby boli schopní vykonávať zmysluplnú prácu pod dohľadom inej osoby. Praktická škola má byť odrazovým mostíkom fyzického a psychického dozrievania žiakov a má poskytovať čo možno najoptimálnejšie základy pre život v domácom prostredí alebo v zariadeniach sociálnej služby ako samostatných jednotlivcov.

Školský vzdelávací program kladie dôraz na rozvoj osobnosti každého jedinca a na súlad so všeobecne uznávanými životnými a mravnými hodnotami, ponúka možnosť dať každému žiakovi šancu, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a zažil úspech .

Nižšie stredné vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- Poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového;
- poskytnúť žiakom možnosť výberu
- vo výchovno- vzdelávacom procese ponúkať informácie v takej forme, aby ich dokázali prijímať im vyhovujúcim spôsobom (sluchový, zrakový a hmatový podnet)
- nadväzovať na získané vedomosti a zručnosti osvojené v špeciálnej základnej škole pre hluchoslepých,
- cieľavedome rozvíjať tie schopnosti, ktoré vývinovo zaostávajú v psychomotorickej, emocionálnej a sociálnej oblasti,
- pracovať na obohacovaní slovnej - podporovať osvojenie si správneho komunikačného systému,
- rozvíjať zručnosti v oblasti motoriky (hrubej aj jemnej),
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť v ďalšom občianskom živote;

- regulovať vlastné správanie, poznávať svoje práva a povinnosti,
- získavať a osvojovať si základné pravidlá spoločenského správania,
- vytvárať správny vzťah k vlastnému zdraviu,
- získavať základné zručnosti v oblasti vyhovujúcej možnostiach daného žiaka
- využívať podporné činnosti a cvičení, prvky terapií na stimuláciu zachovaných zvyškov zraku a sluchu (prvky muzikoterapie, arteterapie, canisterapie a pod.)
- viesť žiaka k osvojeniu si sebaobslužných zručnosti a návykov,
- rešpektovať danosti a potreby žiaka, prihliadať na druh a stupeň postihnutia, popr. jeho pridružené postihnutie

V etape nižšieho stredného odborného vzdelávania je za kľúčové považované osvojenie si správneho komunikačného systému, ktorý bude vyhovovať samotnému žiakovi. Dôraz sa kladie na nezávislú komunikáciu, aby žiak aj po ukončení školy bol pripravený na čo možno najsamostatnejšie začlenenie do kolektívu mimo školy.

2.2 Charakteristika žiakov

Školu navštevujú žiaci 1. až 3. ročníka Praktickej školy vo veku od 16 rokov (teda po ukončení povinnej školskej dochádzky). Po skončení štúdia sú žiaci pripravení zvládnuť požiadavky každodennej potreby a sebaobsluhy v domácom prostredí pod dohľadom inej dospeléj osoby do takej miery, do akej im to ich postihnutie umožňuje. Praktická škola má skúsenosti so žiakmi s mentálnym postihnutím, so žiakmi s kombinovaným postihnutím, ale aj žiakmi hluchoslepými v kombinácií s telesným postihnutím. Úlohou Praktickej školy pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov s tak závažným postihnutím je pomáhať im osvojiť si sebaobslužné a hygienické návyky a viesť ich k čo možno najmenej odkázanosti na inej osobe. Praktická školy je jednotriedna. Vzdelávajú sa v nej žiaci všetkých troch ročníkov súčasne. Počet žiakov v triede (4 až 8) je optimálny na poskytnutie dostatočného priestoru na realizáciu každého žiaka.

2.3 Charakteristika pedagogických zamestnancov

Za praktickú školu zodpovedá riaditeľ školy a triedna učiteľka, ktorá riadi výchovno- vzdelávací proces v praktickej škole. Podľa potreby jej asistuje ďalší učiteľ, alebo pomocná vychovávateľka podľa momentálneho stavu žiakov v triede. Všetci pedagógovia spĺňajú kvalifikačné predpoklady pre svoje pracovné zameranie. Vedenie školy podporuje ďalšie vzdelávanie všetkých pedagógov a ich odborný rast.

Z hľadiska špecifikácie zdravotného postihnutia žiakov je dôležité, aby výchovno- vzdelávací proces na škole bol zabezpečovaný odbornými pracovníkmi školy:

- *Špeciálny pedagóg,*
- *Asistent pedagóga-* u žiakov s viacnásobným postihnutím
- *Fyzioterapeut, masér-* u žiakov s viacnásobným postihnutím (DMO, telesným postihnutím a pod.)

2.4 Prijímanie žiakov na školu

Do praktickej školy sa prijímajú žiaci s mentálnym postihnutím alebo žiaci s mentálnym, telesným a viacnásobným postihnutím, ktorí ukončili špeciálnu základnú školu, základnú školu, kde boli vzdelávaní podľa učebných osnov ŠZŠ a ich stupeň postihnutia im neumožňuje zvládnuť prípravu v odbornom učilišti.

Do praktickej školy sa prijímajú aj iné fyzické osoby s mentálnym postihnutím alebo dospelí občania s mentálnym postihnutím v kombinácii s inými postihnutiami, ktorí dovърšili vek 18 rokov a neboli vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole. Praktická škola prijíma aj žiakov hluchoslepých, ktorí absolvovali 10 ročnú povinnú školskú dochádzku v Evanjelickej špeciálnej základnej škole internátnej pre žiakov hluchoslepých v Červenici.

2.5 Ukončenie štúdia

Príprava v praktickej škole trvá najviac tri ročníky. Vzdelávací program praktickej školy sa ukončuje celkovým zhodnotením zručností a návykov žiaka v rozsahu učiva vyplývajúceho z IVP, ktorý zohľadňuje postihnutie každého žiaka,

jeho pracovné tempo a nasadenie, a rešpektuje požiadavky určeného príslušným vzdelávacím programom. Dokladom o získanom vzdelaní je záverečné vysvedčenie s uvedením zamerania činností, ktoré je žiak schopný vykonávať. U žiakov s hluchoslepotou profilujúcim predmetom sú domáce práce a údržba domácnosti zamerané na osvojenie si sebaobslužných a hygienických návykov.

2.6 Dlhodobé projekty a súťaže

Škola pravidelne participuje na mnohých projektoch, ktoré sú časovo obmedzené.

- účasť na Službách Božích pri príležitostných slávnostiach (otvorenie školského roka, Vianočné sviatky, ukončenie školského roka v chráme Božom v Opinej spojená s Večerou Pánovou),
- dramaticko- hudobné vystúpenia pri príležitostných akciách školy, ale aj mimo nej (Vianoce, Deň matiek),
- oslava Dňa detí,
- projekt Detské srdcia (spolupráca s CZ Spišská Nová Ves),
- krúžky na škole (krúžok šikovných rúk, počítačový krúžok),

Každý rok sa žiaci zúčastňujú prehliadky umeleckých zručností žiakov (zhotovovanie výrobkov s použitím rôznych výtvarných techník). Žiaci sú v rámci mimoškolských aktivít zapájaní do krúžkov (t. j. počítačový krúžok, krúžok šikovných rúk)- práce zhotovené v krúžku šikovných rúk prezentujeme na rôznych súťažiach: Trinásť komnata- môj sen, Červené stužky, a pod.

Na záver školského roka sa organizuje rozlúčka so žiakmi tretieho ročníka PŠ so zhotovením tabla pre končiacich žiakov.

2.7 Spolupráca s rodičmi a zákonnými zástupcami žiakov

Nakoľko máme žiakov z celého Slovenska, ktorí sú umiestnení v internáte školy, kontakt s rodičmi je oproti bežným školám podstatne ťažší. No keďže sme školy, ktorá ponúka aj vzdelávanie žiakov s viacnásobným postihnutím (hluchoslepotou), kde je veľmi dôležité pristupovať k žiakovi individuálne, no hlavne jednotne, prioritou školy je úzka spolupráca s rodičmi. Rodičia všetkých žiakov majú do školy voľný vstup. Škola ponúka rodičom možnosť komunikácie s vedením školy, triednou učiteľkou, vychovávateľkami, pomocnými vychovávateľkami a to osobným kontaktom, ale aj prostredníctvom telefonátu. Triedni učitelia priebežne, v mnohých prípadoch týždenne, alebo podľa potreby aj častejšie komunikujú s rodičmi, oboznamujú ich s výchovno- vzdelávacími výsledkami,

komunikujú o zdravotnom stave žiaka, o napredovaní ich syna / dcéry v získavaní vedomosti a dosahovaní ich pokrokov. Rodič je oboznamovaný z IVP žiaka, čím dáva súhlas na realizáciu výchovno- vzdelávacieho procesu jeho syna / dcéry.

Rodičia, zákonní zástupcovia a verejnosť majú možnosť oboznámiť sa s chodom školy prostredníctvom webovej stránky školy, prezentácií činnosti žiakov a článkov prostredníctvom školského časopisu.

2.8 Materiálne, personálne a priestorové vybavenie školy

Škola poskytuje dostatočné podmienky na realizáciu výchovného a vzdelávacieho procesu všetkých žiakov. Na vyučovanie všeobecno-vzdelávacích predmetov využívame tradičné triedy, ktoré spĺňajú hygienické aj priestorové kritériá. Triedy Praktickej školy pre žiakov s hluchoslepých sa od tradičných tried líšia množstvom didaktických pomôcok (hmatové pexesa, svetelné a zvukové pomôcky, manipulačné hry, montážne a demontážne stavebnice). Tie majú za úlohu podporovať rozvoj jemnej motoriky a podporovať rozvoj zachovaných zvyškov zraku a sluchu. Pomáhajú žiakom prijímať informácie a poznatky aj z iných zdrojov, čo im umožňuje získať širší obraz o tom, čo sa práve učíme. Okrem učebných pomôcok sú triedy vybavené modernou audiovizuálnou technikou (notebook, interaktívna tabuľa), ktoré využívame vo všetkých fázach vyučovacieho procesu. Počítače sú vybavené jednoduchými programami, ktoré sa využívajú vo vzdelávacom procese. Škola poskytuje priestory pre výchovno - vzdelávací proces, ako aj na mimoškolskú činnosť. Škola disponuje aj priestormi pre telovýchovne aktivity s potrebným náradím a náčiním. Na škole je zriadená miestnosť pre rehabilitáciu, ktorú vykonáva zaškolený personál. Taktiež máme k dispozícii aj multisenzorickú Snoezelen miestnosť, ktorá ponúka relax, ale zároveň aj stimuláciu zvyškov zraku, sluchu a hmatu zároveň. Veľkým nedostatkom je fakt, že škola nie je vybavená relaxačným zariadením ako je sauna, bazén. Škola je vybavená aj pre realizáciu voliteľných predmetov žiakov praktickej školy.

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na upravené, estetické a bezpečné prostredie tried a ostatných priestorov školy, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi, pedagógmi a rodičmi.

2.9 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Škola zabezpečuje bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. O ochrane zdravia pri výchove a vzdelávaní sa starajú všetci zamestnanci školy, ktorí absolvujú pravidelné školenia o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Tieto školenia zabezpečuje externý bezpečnostný technik. Pravidelné bezpečné kontroly a revízie, následné odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov nám zabezpečuje ochranu a bezpečnosť zdravia v škole.

Budova aj areál školy, vrátane priestorov na vyučovanie spĺňajú bezpečnostné a zdravie chrániace kritériá na prevádzku školy.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní:

- vhodné prostredie tried a upravený nábytok, dostatočné denné svetlo, zabezpečenie vetrania v budove školy, vhodné osvetlenie a vykurovanie, protišmyková podlaha),
- lekárnička vybavená podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, políciu, hasičov,
- vyhradená izolačka, priestor pre ošetrovanie úrazu, prípadne zaistenie chorého na dobu určenú pre liečbu žiaka,
- zabezpečený vhodný pitný a stravovací režim,
- dodržiavania zákazu fajčenia, používania omamných látok, pitia alkoholu v škole a jej okolí, rovnako aj na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.
- pri praktických činnostiach dbať a dodržiavať bezpečnostné predpisy a ochranný odev.

3. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program Praktickej školy pre žiakov hluchoslepeých vychádza z výchovno - vzdelávacích cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a Vzdelávacom programe pre žiakov hluchoslepeých ISCED 2C nižšie stredné odborné vzdelávanie, schválené

MŠ, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20291:19-10FO s platnosťou od 1. 9. 2016.

Poslanie školy:

Výchova a vzdelávanie žiakov s viacnásobným postihnutím s pridruženým mentálnym, v mnohých prípadoch aj postihnutím telesným a následné začlenenie sa do spoločnosti po ukončení vzdelávania

Dlhodobý cieľ: Podporiť výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením (hluchoslepotou) k získaniu praktických zručností v oblasti sebaobsluhy a hygieny pre ich ďalšie uplatnenie sa v domácom prostredí, resp. v zariadení sociálnych služieb.

3.1 Základné údaje o štúdiu

Dĺžka štúdia	3 ročníky
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium	Vyhláška 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách - špeciálno- pedagogické vyšetrenie - psychologické vyšetrenie - odborné vyšetrenie (zrkové a sluchové vyšetrenie)
Spôsob ukončenia štúdia	Ukončenie 3.ročníka
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie na konci ročníka Záverečné vysvedčenie o zaučení
Dosiahnutý stupeň vzdelania	ISCED 2C- nižšie stredné odborné vzdelanie
Zameranie vzdelania	Domáce práce - rozvoj sebaobslužných a hygienických návakov
Možnosť pracovného uplatnenia absolventa PŠ	Bez uplatnenia bez pomoci inej dospeljej osoby
Možnosť ďalšieho vzdelávania	Vzdelávanie PŠ ukončené

3.2 Organizácia výučby

Školský vzdelávací program Práctickej školy zahŕňa teoretické a prakticko-odborné vyučovanie 5 dní v týždni. V jednom vyučovacom dni majú žiaci maximálne 6 vyučovacích jednotiek. Vyučovacia jednotka nie je časovo obmedzená. Trvá cca 30 minút v závislosti od psychického stavu žiaka, jeho unaviteľnosti, sústredenosti na danú aktivitu.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch tried. V prakticko-odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na domáce práce (kde sa dôraz kladie na osvojenie si správnych hygienických a sebaobslužných návykov). Praktické vyučovanie je organizované formou koaktívneho vedenia, alebo prostredníctvom slovného usmerňovania, resp. usmerňovania posunkom v školskej kuchynke, dielni, internáte školy, v školskej jedálni a v izbe jednotlivých žiakov.

3.3 Profil absolventa

Praktická škola je jedna z možností riešenia ďalšieho vzdelávania a následnej integrácie žiakov s hluchoslepotou do spoločnosti. Úlohou praktickej školy je pripraviť žiakov na život v rodine, zacvičiť ich v prácach profilujúceho predmetu tak, aby sa stali v domácom prostredí, resp. ďalšom zariadení čo možno najsamostatnejší vo vykonávaní sebaobslužných a hygienických návykov.

Praktická škola nie je profesijne zameraná na zvládnutie učebného odboru, preto po jej absolvovaní nezískavajú žiaci výučný list, ale vysvedčenie o absolvovaní.

3.4 Pedagogické stratégie

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s hluchoslepotou mimoriadny dôraz kladieme na metódy a formy, ktoré by mal učiteľ využívať pri každej jednej činnosti so žiakom. Prostredníctvom správnych didaktických prostriedkov (pomôcok na rozvoj hmatového, zrakového a sluchového vnímania) maximálne aktivizovať žiakov pri činnostiach a stimulovať ich k lepším výkonom. Pri výbere vyučovacích metód kladieme dôraz na to, aby:

- žiak prostredníctvom nich mohol prijímať informácie všetkými zmyslami,
- boli v súlade so zámermi školy,
- vyhovovali možnostiam a schopnostiam žiaka,

- viedli k jeho napredovaniu a dosahovanie vytýčených cieľov,
- vytvárali príjemnú atmosféru vyhovujúcu samotnému žiakovi bez pocitu strachu, neistoty,
- zohľadňovali potreby žiaka

Je potrebné stimulovať ich tak, aby každá vyučovacia jednotka bola ozajstným zážitkom, z ktorej budú mať žiaci radosť a vhodnú motiváciu v dosahovaní vytýčených výsledkov.

Osvedčené formy a metódy:

- Individuálny prístup, vzdelávanie podľa IVVP
- Motivačné metódy- správna motivácia a usmerňovanie pri každej činnosti
- Didaktické hry (montážne a demontážne práce, stavebnice, mozaiky a pod.)
- Práca s výukovými programami PC (Tux Paint, Príbehy šaša Tomáša, online omaľovanky)
- Demonštračné metódy
- Slovné metódy (oboznamovanie žiaka s priebehom činnosti vhodnou formou komunikácie vyhovujúcej pre daného žiaka
- Metóda viacnásobného opakovania informácií
- Hra
- Multisenzorické sprostredkovanie informácií (využívanie zvyškov zraku, sluchu, hmatu pri jednotlivých činnostiach)
- Metóda sprostredkovaná náhradnými komunikačnými systémami (jednoduché posunky, piktogramy, referenčné predmety. Je potrebné uistiť sa, že žiak naším požiadavkám rozumie, a chápe, čo od neho očakávame)

3.5 Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

V našej škole sú všetci žiaci žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vo výchovno- vzdelávacom procese postupujú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP) v súlade s aktuálnou legislatívou.

3.5.1 Individuálny výchovno- vzdelávací program

V našej škole sú všetci žiaci žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vo výchovno- vzdelávacom procese postupujú podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVVP) v súlade s aktuálnou legislatívou. Je

vypracovaný pre konkrétneho žiaka na aktuálny školský rok a tvorí súčasť školského vzdelávacieho programu (ŠkVP).

IVVP obsahuje tieto informácie:

- základné informácie o žiakovi, jeho diagnóza
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov
- aplikácia špeciálnych vzdelávacích postupov
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok
- zabezpečenie servisu odborníkov - špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných

Za vypracovanie IVVP je zodpovedný triedny učiteľ. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ a zákonný zástupca žiaka.

4 Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia žiakov

Hodnotenie žiakov je organická súčasť výchovno- vzdelávacieho procesu. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak v škole pracoval, ako zvládol danú problematiku, má poukázať na jeho nedostatky, rezervy a zaznamenať pokroky žiaka. Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno- vzdelávacích výsledkov a správania učiteľ získava priebežne počas celého školského roka, a to sústavným pozorovaním žiaka či už to pri koaktívnom vedení, alebo pri samostatnom aplikovaní naučených postupov.

4. 1 Hodnotenie výsledkov vzdelávania žiakov

Žiak praktickej školy sa hodnotí podľa platných pravidiel hodnotenia prospechu a správania pre žiakov praktických škôl. Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov klienta v škole je jeho uvedomenie si kladného hodnotenia (pochvala) a záporného hodnotenia (napomenutia). Základom hodnotenia žiaka je slovné hodnotenie. Každé hodnotenie musí mať pre žiak pozitívny motivujúci účinok a slúži na to, aby samotný žiak, ako aj jeho zákonní zástupcovia dostali spätnú väzbu o napredovaní, či stagnovaní zvládnutia danej problematiky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov formuje ich postoje, rozvíja individuálne schopnosti a sebakontrolu. Hodnotenie žiakov prebieha v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) a s príslušnými ustanoveniami vyhlášky č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

Žiak je pravidelne hodnotený počas celého školského roka. Polročné a koncoročné hodnotenie je vyjadrením výsledkov práce za uvedený polrok. Pri hodnotení žiaka so zdravotným znevýhodnením sa individuálne zohľadňuje druh a stupeň jeho zdravotného znevýhodnenia podľa § 56 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v súlade s § 9 ods. 1 vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 Z. z. o špeciálnych školách.

Hodnotenie žiakov praktickej školy je realizované podľa metodického pokynu 18/ 2015 platného s účinnosťou od 1.septembra 2015, vydaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Ním sa ruší metodický pokyn č. 34/2011 z 1. júna 2011 na hodnotenie žiakov praktických škôl.

Správanie žiakov sa klasifikuje podľa tejto stupnice:

Stupeň 1 - veľmi dobré.

Stupňom 1 - veľmi dobré sa žiak klasifikuje, ak dodržiava ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa môže dopustiť menej závažného priestupku.

Stupeň 2 - uspokojivé.

Stupňom 2 - uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak sa dopustí závažnejšieho priestupku, alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniu školského poriadku. Žiak je však prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

Stupeň 3 - menej uspokojivé.

Stupňom 3 - menej uspokojivé sa žiak klasifikuje, ak sa dopustí závažného priestupku voči školskému poriadku, alebo sa aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa závažnejších priestupkov.

Stupňom 4 - neuspokojivé.

Stupňom 4 - neuspokojivé sa žiak klasifikuje, ak jeho správanie je v rozpore s ustanoveniami školského poriadku. Dopustí sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozuje výchovu ostatných žiakov. Zámerne narúša činnosť žiackeho kolektívu.

Hodnotenie prospechu žiaka

Výchovno-vzdelávacie výsledky v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa pre prvý až tretí ročník hodnotia slovne týmito stupňami.

Stupeň - dosiahol veľmi dobré výsledky.

Stupňom - dosiahol veľmi dobré výsledky sa hodnotí žiak, ktorý je aktívny, čiastočne samostatný. Ovláda poznatky a pojmy podľa obsahu vzdelávania. Využíva a čiastočne rozvíja svoje osobné predpoklady v individuálnych a kolektívnych prejavoch. V ústnom, písomnom a grafickom prejave dosahuje dobré výsledky vzhľadom na stupeň postihnutia. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení nových úloh. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré.

Stupeň - dosiahol dobré výsledky.

Stupňom - dosiahol dobré výsledky sa hodnotí žiak, ktorý je menej aktívny, snaží sa byť samostatný, zväčša ovláda poznatky a pojmy podľa obsahu vzdelávania. Čiastočne využíva svoje schopnosti v individuálnom a kolektívnom prejave. Jeho ústny, písomný a grafický prejav je zodpovedajúci stupňu postihnutia. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje v úlohách s podporou učiteľa. Výsledky jeho činností sú dobré.

Stupeň - dosiahol uspokojivé výsledky.

Stupňom - dosiahol uspokojivé výsledky sa hodnotí žiak, ktorý je prevažne pasívny. Poznatky a pojmy podľa obsahu vzdelávania ovláda iba čiastočne. Jeho ústny, písomný a grafický prejav vykazuje uspokojivé výsledky vzhľadom na stupeň postihnutia. Pri využívaní poznatkov a zručností je nesamostatný, často potrebuje usmernenie svojej práce a pomoc učiteľa. Kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň - dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupňom - dosiahol neuspokojivé výsledky sa hodnotí žiak, ktorý je nesamostatný, pasívny. Neosvojil si poznatky a pojmy požadované obsahom vzdelávania. Jeho ústny, písomný a grafický prejav je neuspokojivý aj s prihliadnutím na stupeň postihnutia. Pri využívaní svojich minimálnych vedomostí potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroka vyjadruje súhrn výsledkov vo vyučovacích predmetoch a jeho správania.¹⁾

Celkové hodnotenie žiaka prvého až tretieho ročníka praktickej školy sa na konci prvého polroka na výpise slovného hodnotenia alebo klasifikácie prospechu a správania žiaka a na konci druhého polroka na vysvedčení vyjadruje:

- a. prospel(a) s vyznamenaním,
- b. prospel(a) veľmi dobre,
- c. prospel(a),
- d. neprospel(a).

Do vyššieho ročníka postupuje žiak, ktorý pri celkovom hodnotení na konci druhého polroka prospel. Žiak, ktorý na konci druhého polroka dosiahol neuspokojivé výsledky z viac ako dvoch povinných vyučovacích predmetov, opakuje ročník počas plnenia povinnej školskej dochádzky.

4.2 Dĺžka vzdelávania v praktickej škole

Praktická škola má tri ročníky. Žiaci viacerých ročníkov sa môžu vzdelávať v jednej triede.

¹⁾ § 55 ods. 9 zákona č. 245/2008 Z. z.

4.3 Stupeň vzdelania

Pre určenie stupňov vzdelania používame kvalifikáciu ISCED (International Standard Clasifikation of Education). Pre praktickú školu platí ISCED 2C- nižšie stredné odborné vzdelanie, ktoré je súčasťou základného vzdelania. PŠI nie je profesijne zameraná na zvládnutie učebného odboru, preto po jej absolvovaní žiak nezískava výučný list, ale vysvedčenie o absolvovaní Praktickej školy so zameraním na jednoduché práce v určitom odbore vykonávané pod dohľadom inej osoby, alebo za jej asistencie.

4.4 Spôsob a podmienky ukončenia vzdelávania v praktickej škole a vydanie dokladu o získanom vzdelaní

Príprava v praktickej škole trvá jeden až tri ročníky. V každom ročníku žiaci v prvom polroku dostávajú výpis vysvedčenia, na konci školského roka vysvedčenie so slovným hodnotením. Vzdelávanie v praktickej školy sa ukončuje celkovým zhodnotením manuálnych zručností klienta v rozsahu učiva určeného školským vzdelávacím programom. Dokladom o získanom vzdelaní je záverečné vysvedčenie s uvedením zamerania činností, ktoré je klient schopný vykonávať pod dohľadom inej osoby, alebo za jej asistencie.

5 Učebný plán školského vzdelávacieho programu

ISCED 2C

Rámcový učebný plán

Tabuľka č. 1 Školský učebný plán pre Praktickú školu vychádzajúci zo ŠVP

Rámcový učebný plán pre praktickú školu pre žiakov hluchoslepých					
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	1.ročník	2.ročník	3.ročník	Spolu
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE		8	8	8	24
Jazyk a komunikácia	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti	1+2	1+2	1+2	3+6
	Rozvíjanie grafomotorických zručností	1+2	1+2	1+2	3+6
Matematika a práca s informáciami	Základy matematiky	1	1	1	3
Človek a spoločnosť	Výchova k mravnosti a občianstvu	1	1	1	3
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	1	1	1	3
Umenie a kultúra	Estetická výchova: Hudobná výchova	0,5+ 0,5	0,5+ 0,5	0,5+ 0,5	1,5+ 1,5
	Výtvarná výchova	0,5+ 0,5	0,5+ 0,5	0,5+ 0,5	1,5+ 1,5
Zdravie a pohyb	Telesná výchova zdravotne oslabených	2	2	2	6
ODBORNO-PRAKTICKÉ PREDMETY		8	8	8	24
Rodinná výchova		1+1	1+1	1+1	3+3
Zdravotná výchova		1+1	1+1	1+1	3+3
Príprava jedál a výživa		3	3	3	9
Domáce práce a údržba domácnosti		3+3	3+3	3+3	9+9
Voliteľné odborné - praktické predmety		5	5	5	15
Voliteľné (disponibilné) predmety		5	5	5	15
SPOLU		26	26	26	78

5.1 Poznámky k učebnému plánu:

- a) Počty vyučovacích hodín v učebnom pláne pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum podľa rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu.

- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školskom vzdelávacom programe je 26 hodín; za celé štúdium minimálne 78 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v Praktickej škole sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov. Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, výchovno-vzdelávacie kurzy, atď.
- c) Učebný plán je rozšírený v školskom vzdelávacom programe podľa zámerov školy o 5 disponibilných hodín, ktoré zohľadňujú diferenciaciu podľa zamerania PŠ. Posilňujú odbornú-praktickú vzdelávanie a boli využité aj na rozšírenie hodinovej dotácie základného učiva v povinnom predmete Jazyk a komunikácia, v odborných praktických predmetoch o predmet domáce práce a údržba domácnosti.
- d) Disponibilné hodiny, ktoré boli využité na rozšírenie hodinovej dotácie v povinnom predmete Jazyk a komunikácia sú bez navýšenia jeho obsahu vzdelávania. Slúžia na opakovanie učiva, podporu rozvoja správneho komunikačného systému, ako aj rozvoj grafomotorických zručností.

6 Učebné osnovy praktickej školy

- 6.1 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov
- 6.2 Učebné osnovy odborné - praktických predmetov
- 6.3 Učebné osnovy voliteľných predmetov

Pozri ŠVP pre žiakov hluchoslepých pre praktickú školu pre nižšie stredné odborné vzdelávanie schválené Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20291:19-10FO s platnosťou od 1. 9. 2016.

Pozri Príloha:

Vypracovala: Mgr. Krajčirovičová Iveta

Príloha A:

UČEBNÉ OSNOVY PRE PRAKTICKÚ ŠKOLU ISCED 2C

VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Jazyk a komunikácia

Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia je základnou a najproblematickejšou vzdelávacou oblasťou pre HS žiakov, pretože sprostredkúva interakciu s ostatnými ľuďmi. Vybudovanie komunikačnej bázy je predpokladom pre rozvoj myslenia.

Výber komunikačnej formy je primárne ovplyvnený schopnosťami žiaka. V individuálnych prípadoch to môže byť posunkový jazyk, taktilná forma komunikácie, Braillovo písmo, prstová abeceda, abeceda do dlane alebo niektorá z iných foriem alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, resp. kombinácie niektorých z nich. Osvojenie, resp. nadobudnutie správnej formy osvojovania si komunikačného systému je prvoradým cieľom pri výchove a vzdelávaní. Je veľmi dôležité, aby žiak vedel správne prijímať a odovzdávať informácie, a aby pochopil, čo sa od neho očakáva. Až po tomto nadobudnutí je možné pracovať na iných zložkách výchovy a vzdelávanie hluchoslepeho žiaka.

V predmete *rozvíjanie grafomotorických zručností* si žiaci precvičujú motoriku ruky, učia sa správne držať písací prostriedok, cvičia si zrakovo-motorickú koordináciu, nacvičujú písanie tlačенých písmen a číslíc.

Využitie netradičných špeciálnych metód a techník umožňuje žiakom prístup ku vzdelaniu a jeho zvládnutie v rámci individuálnych možností.

Rozvíjanie komunikačných a čitateľských schopností**Cieľ**

- prijímať informácie v hovorenej a posunkovej reči alebo s použitím prvkov AAK,
- rozvíjať slovnú zásobu, prípadne zásobu posunkovej reči sluchovo postihnutých,
- rozvíjať myslenie s využitím augmentatívnych a alternatívnych komunikačných systémov

- osvojiť si komunikačný systém, ktorý by vyhovoval tak žiakovi, ako aj inej osobe, ktorá je s ním v slovnom kontakte

Obsah

- poznávanie a precvičovanie svojich osobných údajov (meno, vek) posunkom,
- poznávanie niektorých osobných údajov členov rodiny, spolužiakov,
- vyjadrenie foriem spoločenského styku – pozdrav, oslovenie, poďakovanie sa, požiadanie o niečo, ospravedlnenie sa a pod.,
- primeraným spôsobom rozvíjať slovnú zásobu poznávaním reálnych predmetov, obrázkov v životných a navodených situáciách
- vyjadrenie svojich potrieb ľubovoľnou formou – posunok, referenčný predmet, gesto, mimika
- oboznamovanie sa s Braillovou tabuľkou, vykladanie jednotlivých písmen s pomocou
- oboznamovanie sa s režimom dňa v triede, internáte (vnímanie jednotlivých činností cez posunok, referenčné predmety, piktogramy a pod.)
- rozvíjanie slovnú zásobu – obohacovanie komunikačného systému o posunky: hygiena, stolovanie, obliekanie, mena osôb v najbližšom okolí, dopravné prostriedky, pracovné nástroje a náradia, ročné obdobia a pod.)

Rozvíjanie grafomotorických zručností

Cieľ

- zdokonaľovať a automatizovať grafomotorické zručnosti
- rozvíjať hmatové vnímanie pri nácviku a upevňovaní základných sebaobslužných návykov

Obsah

- písanie písmen a jednoslabičných slov pomocou šablóny,
- listovanie kníh a časopisov – podporovať rozvoj pinzetového úchopu,
- orientácia v Braillovej tabuľke
- orientácie v priestore i na ploche – vnímanie pojmov hore, dole, nad, pod, vľavo, vpravo a pod.
- obkresľovanie jednoduchých tvarov (využívanie šablón)
- vyfarbovanie plochy jednoduchého tvaru
- manipulácia s predmetom – nácvik správneho úchopu písacej potreby

Matematika

Vzdelávacia oblasť matematika rozvíja myslenie HS žiakov, ich matematické predstavy a pamäť. Pomáha im učiť sa orientovať vo svojom okolí, v priestore okolo seba. Učia sa orientovať v čase, poznávajú pojem bolo, bude.

Základy matematiky

Cieľ

- zdokonaľovať základné matematické predstavy (množstvo, tvar, povrch a pod.),
- zvládnuť základné matematické operácie (orientovať sa v číselnom rade 1-10),
- zdokonaľovať poznávanie geometrických útvarov,
- učiť sa systematickosti- zdokonaľovať sa v časovej orientácii

Obsah

- opakovanie učiva ŠZŠ,
- poznávanie číslíc - určovanie množstva v navodených a prirodzených situáciách,
- porovnávanie množstva (veľa, málo, nič),
- sčítanie a odčítanie v obore od 0 -10
- poznávanie a obkresľovanie geometrických útvarov (štvorec, trojuholník, kruh).
- dichotomické triedenie predmetov podľa tvaru, povrchu, hmotnosti a farby,
- oboznamovanie sa s eurobankovkami a euromincami,
- oboznamovanie sa s prácou s pravítkom- spájanie dvoch bodov (podporovať rozvoj koordinácie oko- ruka)
- orientácie v priestore i na ploche (na, pod, hore, dole a pod)
- učenie sa systematickosti- orientovať sa v čase- pojmy najskôr, potom, neskôr, nakoniec a pod.

Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť človek a spoločnosť sa zameriava na pochopenie interaktívnych vzťahov ľudí, postavenie jednotlivca v spoločnosti a formovanie kladných ľudských vlastností. Pomáha žiakom poznávať svoje najbližšie okolie a utvárať si k nemu citový vzťah. Žiaci si osvojujú vhodné správanie, učia sa

chápať rozdielnosti medzi jednotlivcami, tolerovať ich, navzájom si pomáhať a spolupracovať.

Výchova k mravnosti a občianstvu

Cieľ

- regulovať vlastné správanie na základe pochopenia kladných a záporných vlastností ľudí,
- poznávať práva a povinnosti - len diferencovane na základe kombinácie postihnutia
- vychovávať osobnosť, ktorá má pozitívny vzťah k životu a ľuďom
- osvojovať a zdokonaľovať základné komunikačné zručnosti a základné pravidla spoločenského správania (formou prístupnou a vyhovujúcou žiakovi)

Obsah

- poznávanie vlastností človeka (viest' k pochopeniu dobra a zla na základe správania sa jednotlivých postáv i seba samého),
- rozlišovanie vlastností človeka a ich porovnávanie,
- humánne vzťahy v rodine, v škole, v spoločnosti,
- občan, občiansky preukaz, základné práva a povinnosti
- úcta k starším ľuďom (oslovenie teta- ujo, dievča- chlapec)
- verbálna a neverbálna komunikácia, pozdrav, otázka, ospravedlnenie,
- poznanie a pozitívne hodnotenie seba a druhých v prirodzených a navodených situáciách
- rešpekt a úcta k starším
- dosiahnutie súladu medzi vlastnými emóciami a požiadavkami okolia
- ochota spolupracovať

Náboženská výchova

Vzdelávacia oblasť sa zameriava na budovanie a kultivovanie duševného, duchovného a sociálneho rozmeru mladých ľudí. Napomáha k postupnému vytváraniu ich hodnotovej orientácie.

Cieľ

- upevňovať si základné biblické pojmy (vnímanie biblických sviatkov v roku - Vianoce, Veľká noc a pod.),

- chápať dobro a zlo na základe biblických príbehov, vlastného správania a konania
- vytvárať si obraz o kladných a záporných biblických postavách prostredníctvom obrázkov,
- viesť žiakov k pochopeniu vlastnej hodnoty a postavenia v spoločenstve,
- vštepovať základy kresťanskej viery,
- budovať aktívny vzťah k Trojjedinému Pánu Bohu,
- navštevovať bohoslužby na základe spojenia teórie s praxou.

Obsah

- Účasť na rannom modlitebnom stíšení
- Kto je Pán Ježiš - počúvanie biblických príbehov,
- Náboženské sviatky a ich symbolika vnímaná v rámci účasti na službách Božích v kostole (návrat programu pre jednotlivé sviatky- Vianočná besiedka, začiatok a koniec školského roka spojený s požehnaním žiakov, deň učiteľov a pod.)
- Oboznamovanie sa so Stvorením sveta cez obrázky, reálne predmety, cez zvuky prírody
- Počúvanie detských biblických piesní

Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť umenie a kultúra kultivuje HS žiaka prostredníctvom vnímania umenia, vytváraním vzťahu k prírode, k životnému prostrediu a vytváraním podmienok pre prvky estetickej tvorivosti. Prispieva ku kultivovaniu osobnosti žiakov, pôsobí na ich správanie, posilňuje ich sebavedomie, rozvíja estetické cítenie tým, že dáva priestor pre uplatňovanie tvorivých schopností a sprostredkovaniu zážitkov prostredníctvom vlastnej tvorby. Má výrazný rehabilitačný a relaxačný význam, napĺňa prirodzenú potrebu prejaviť sa ľubovoľným spôsobom.

Estetická výchova

Cieľ

- rozvíjať schopnosť vnímať výtvarné, slovesné, hudobné a rytmicko-pohybové umenie

Hudobná výchova:

cieľ:

- zvládať jednoduché rytmické cvičenia a pohyb podľa rytmického doprovodu,

- sústrediť sa na počúvanie relaxačnej hudby a jednoduché krátke skladby,
- vnímať hudbu celým telom
- precítiť hudbu cez vibrácie reproduktora,
- vnímať tempo a rytmus hudby vyklepávaním na telo, bubon
- osvojiť si správne dýchanie
- zakomponovať do hudobnej výchovy prvky muzikoterapie, arteterapie (hru s farebnými pierkami, ventilátorom, šatkami, CD s relaxačnou hudbou- žblnkot potôčika, spev vtákov, aromalampy a pod.

Obsah

- aktívne a pasívne vnímanie rytmu,
- hra na telo,
- hra na detské rytmické hudobné nástroje (Orffov inštrumentár),
- rytmicko-pohybové cvičenia (sluchové, taktilné),
- rozlišovanie zvukov hudobných nástrojov,
- vnímanie riekaniek a ľudových piesní, relaxačná hudba, počúvanie rozličných žánrov hudby (hmatom, zrakom, sluchom),
- rytmizácia riekaniek a ľudových piesní,
- činnosti obohatené o prvky muzikoterapie, arteterapie,
- maľovanie na tvár, ruky
- nácvik jednoduchých tanečných pohybov pred zrkadlom (napodobňovanie fúkanie vetra, ohýbanie stromov vo vetre, a pod.)
- zhotovovanie hudobných nástrojov z odpadových materiálov

Výtvarná výchova:

Cieľ:

- podporovať výtvarný prejav každého žiaka podľa jeho možnosti,
- vyjadriť svoje pocity, vnemy, predstavy,
- prejaviť vzťah k farbe, vnímať farebnosť predmetov,
- podporovať sebadôveru, samostatnosť žiaka pri vlastnej práci,
- podporovať priestorovú orientáciu

Obsah:

- cvičenia grafomotorických zručností (práca s plastelinou, moduritom, prstovými farbami, vodovými farbami, voskom a pod.),

- dekoratívne práce s papiera a textilu,
- kresba, maľba, modelovanie a priestorová tvorba,
- výtvarné vyjadrenie vlastných predstáv (voľné čmáranie po papieri v rytme hudby)
- vnímanie (zrakom, hmatom) umeleckých artefaktov.
- Maľovanie na textil, batikovanie
- Zhotovovanie rôznych darčkových predmetov, pozdravu k príležitostným sviatkom
- Trhanie, krčenie, strihanie a lepenie papiera
- Vystrihovanie z papiera, látky podľa predlohy
- Práca s holiacou penou na podložke

Zdravie a pohyb

Prostredníctvom vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb HS žiaci kompenzujú svoje obmedzené možnosti vnímania a zlepšujú svoj celkový zdravotný stav.

U hluchoslepých žiakov je potrebné využívať pohybové zručnosti aj na orientáciu vo svojom najbližšom okolí, samostatný pohyb v známych aj neznámych priestoroch. Tým zvyšovať ich sociálnu adaptáciu a pohybovú kultúru. Dosiahnuť korekciu zdravotných oslabení aj s využitím rehabilitačnej telesnej výchovy pod supervíziou odborného lekára, fyzioterapeuta, somatopéda. ...

U HS žiakov sa často vyskytujú ochorenia a zdravotné oslabenie trvalého charakteru, ktoré nie sú prekážkou na vyučovaní, ale sú kontraindikáciou zvýšenej telesnej námahy. Pre nich je k dispozícii telesná výchova oslabených.

Pre žiakov, ktorých mobilita je výrazne narušená, je liečebná telesná výchova.

Telesná výchova oslabených a liečebná telesná výchova

Cieľ

- zvyšovať pohybovú kultúru a zlepšovať zdravotný stav HS žiakov,
- podporovať rozvoj hrubej i jemnej motoriky pri orientácií v priestore,
- podporovať rozvoj orientácie v triede, izbe, v okolí školy,
- zoznamovať žiaka s rôznorodosťou povrchov,
- pohybovať sa samostatne a orientovať v známom prostredí pomocou orientačných bodov,
- využívať pri samostatnom pohybe techniku trailing, bezpečnostný postoj, bielu paličku a s doprovodom.

Obsah

- dychové cvičenia,
- cvičenia zamerané na správne držanie tela,
- pohybové cvičenia podľa druhu a stupňa postihnutia,
- pohybové hry, uvoľňovacie a relaxačné cvičenia,
- hry a cvičenia vo vode,
- hipoterapia, animoterapia (podľa záujmu a možnosti školy)
- turistika a pohyb vo voľnej prírode,
- orientácia v rade, na ploche, v priestore; zorad'ovanie predmetov podľa smerovej orientácie,
- umiestňovanie predmetov podľa pokynov,
- Snoezelen terapia- pobyt v multisenzorickej miestnosti
- Hydroterapia,
- používanie trailingu, bezpečnostného postoja a bielej paličky, využívanie orientačných bodov.

Liečebná telesná výchova ako súčasť komplexnej liečebno-preventívnej starostlivosti obsahuje rehabilitačné cvičenia vykonávané fyzioterapeutom, resp. rehabilitačným pracovníkom.

Odborno-praktické predmety

Odborno-praktické predmety vytvárajú priestor pre výchovu k zdravému životnému štýlu a zodpovednosti za svoj život. Získanie a zlepšenie základných zručností potrebných pre rodinný život a pre prácu v chránených dielňach. Dodržiavanie zásad bezpečnosti a hygieny v jednotlivých oblastiach.

Náplňou odborno- praktických predmetov je vštepovať žiakom také vedomosti, aby získali zručnosti potrebné pre jednoduchý chod domácnosti a aby boli čo najmenej závislý na pomoci inej osoby.

Rodinná výchova

Cieľ

- prehlbovať uvedomenie si existencie najbližších osôb, ku ktorým cíti lásku, od ktorých môže očakávať oporu a pomoc,
- pestovať u žiaka vzťah k práci,
- osvojiť si správne sebobslužné a hygienické návyky
- zacvičiť sa v jednoduchých prácach pri vedení domácnosti

- pestovať vzťah k manuálnej práci formou jednoduchých činností na školskom dvore (pomoc pri hrabaní lístia, vynášaní košov, zametaní, zbere plodov jesene a pod.)

Obsah

- poznať členov rodiny (posunkom) na základe fotografií (rodičia, súrodenci a pod.),
- povinnosti členov rodiny (úloha otca a matky v rodine pri vedení domácnosti),
- vzájomná pomoc v rodine
- starostlivosť o dieťa v rodine (nácvik prebaľovanie bábiky)
- starostlivosť o zovňajšok a jeho význam pre zdravie (umývanie rúk a tváre, krémovanie, česanie sa, sprchovanie, obliekanie, úprava lôžka pred a po spaní a pod.)
- utierania prachu v triede, vysávanie
- oboznamovanie sa s pracou okolo prania- ukladanie bielizne do práčky, vešanie bielizne
- nácvik pripínania bielizne na šnúru
- žehlenie a skladanie utierok
- nácvik navliekania šnúrok do topánok, viazanie mašičky
- úprava lôžka pred a po spaní

Zdravotná výchova

Cieľ

- vytvoriť správny vzťah k ochrane osobného zdravia a usilovať o aktívnu starostlivosť o vlastné zdravie.

Obsah

- orientácia na vlastnom tele- pomenovanie jednotlivých častí ľudského tela, vedieť ukázať čo ma bolí,
- poznávanie najbežnejších chorôb ľudí,
- návšteva lekára, medikamentózna liečba, injekcia,
- najjednoduchšie lekárske vyšetrenia (vnímať pojem obvodný lekár a špecialista),
- prevencia chorôb,
- starostlivosť o chrup, telesná hygiena,
- potreba ochrany osobného zdravia.

- rozlišovanie pohlaví (chlapec- dievča, muž- žena),
- nácvik obväzovanie rany
- natieranie boľavého miesta
- používanie opaľovacieho krému, krému proti chladu,
- správne používanie vhodného odevu vzhľadom k počasiu
- podpora stimulácie zmyslových orgánov (chuť, čuch, hmat,) ovoniavaním, ochutnávaním predmetov

Príprava jedál a výživa

Cieľ

- získať základné vedomosti a zručnosti pri príprave jednoduchých jedál,
- podporovať osvojenie si správnych sebaobslužných návykov,

Obsah:

- organizácia prípravy jedál (nakupovanie, čistenie, umývanie...),
- vykonávanie jednoduchých prípravných prác (čistenie zemiakov, umývanie ovocia a zeleniny a pod.),
- jednoduché postupy pri varení a pečení,
- potreba dodržiavania bezpečnosti pri práci.
- jednoduchá obsluha vedenia elektrických spotrebičov pod dohľadom inej dospelšej osoby,
- Význam hygiena pred a po varení,
- Servírovanie príboru
- Prestieranie slávnostného stola
- Základná orientácia v kuchynke
- Príprava jednoduchých jedál (čaj, kakao, nátierky, studené šaláty a pod.),
- Natieranie chleba,
- Umývanie a utieranie riadu,
- Oboznamovanie sa s kuchynským náradím
- Zásady správneho stolovania

Domáce práce a údržba domácnosti

Cieľ

- získať vedomosti a zručnosti pri domácich prácach a údržbe domácnosti,
- naučiť sa vykonávať jednoduché práce v domácnosti s pomocou a využitím kompenzačných pomôcok.

Obsah

- vykonávanie a organizácia domácich prác (ukladanie lôžkovín, odevov, vetranie, utieranie prachu, umývanie riadov, dlážky a pod.),
- obsluha bežných domácich spotrebičov (obsluha rádia, televízie, vypínanie a zapínanie svetla, zapínanie a vypínanie elektrospotrebičov a pod.),
- bezpečné a šetrné zaobchádzanie s vybavením domácnosti,
- žehlenie a skladanie utierok,
- navliekanie šnúrok do topánok, pokus o viazanie mašličky,
- zapínanie gombíkov na didaktickej pomôcke,
- rozoznávanie pojmu rub a líce pri obliekaní,
- vysávanie triedy,
- zametanie,
- utieranie prachu,
- nácvik ručného prania vlastnej bielizne
- spolupráca pri prišívaní gombíkov
- pokus o jednoduchý krížikový steh
- spolupráca pri jednoduchých prácach na školskom dvore (hrabanie lístia, zametanie chodníka a pod.)

Pestovateľské práce

Ciel':

- prehľbovať a pestovať kladný vzťah k prírode,
- získavať informácie a prírode, o jednoduchých pracovných úkonoch cez zvyšky zraku, sluchu a čuchu

Obsah:

- starostlivosť o kvety, hnojenie, kyprenie zeminy
- zber jesenných plodov, ochutnávanie plodov,
- sadenie semienok do kvetináčov,
- spoznávanie jednotlivých pracovných náradí,
- jednoduché práce v skleníku,
- jesenné a jarné práce na školskom dvore (hrabanie lístia, zazimovanie okrasných rastlín, príprava pôdy na siatie, zalievanie rastlín, hnojenie a pod.)
- zbieranie lúčnych kvetov- lisovanie

- jednoduché sezónne aranžérske práce (aranžovanie vianočnej ikebany, svietnika, tvorba herbára, koláž z prírodnín, pletenie korbáčov a pod.)
- zber odpadkov
- separovanie odpadu (pre ďalšie využívanie- tvorba mozaiky z vrchnakov, výroba Mikuláša z plastovej fľaše a pod.)

Poznámka:

Témy jednotlivých vzdelávacích oblasti nie sú zadelené podľa ročníkov. Nie je stanovené, v ktorom ročníku sa čo vyučuje. Práca s hluchoslepými je veľmi náročná, a nie sú tu badateľné veľké pokroky. Každá činnosť musí byť neustále opakovaná, precvičovaná, aby došlo k osvojeniu si danej činnosti. Každý žiak je individualistom, na každého platí niečo iné. Jednotlivé činnosti sú vykonávané podľa mentálnej úrovne žiaka, jeho zdravotného stavu, a momentálnej nálady.

V rámci medzipredmetových vzťahov sa vo výchovno- vzdelávacom procese u žiakov s hluchoslepotou zameriavame na rozvoj a stimuláciu zachovaných zvyškov zraku a sluchu.

Rozvíjanie zrakového vnímania**Ciele**

- uchopiť predmety a manipulovať s nimi,
- rozlišovať tvary a farby predmetov,
- triediť predmety podľa veľkosti, farby a tvaru,
- triediť obrázky, rozoznať reálne a vyobrazené predmety,
- poznať osoby zo svojho okolia a svojich spolužiakov,
- napodobniť pohyb inej osoby,
- podporovať koordináciu oko- ruka,

Obsah

- vnímanie priestoru oboma očami, jedným okom,
- rozlišovanie a triedenie predmetov podľa tvaru, veľkosti a farieb, manipulácia s nimi,
- triedenie obrázkov podľa obsahu, poznávanie zmien a rozdielov na obrázkoch a na skutočných predmetoch,
- premiestňovanie predmetov z jednej nádoby do druhej,
- orientácia na ploche i v priestore,

Rozvíjanie sluchového vnímania

Ciele

- reagovať na svoje meno, na oslovenie, na zavolanie,
- poznať, rozlíšiť a napodobniť rôzne zvuky,
- poznať podľa hlasu osoby zo svojho najbližšieho okolia,
- poznať a rozlišovať rôzne zvuky a hlasy zvierat podľa zvukovej nahrávky,
- podporovať priestorovú orientáciu i samostatnú chôdzu za zdrojom zvuku,
- rozoznávať zvuky hudobných nástrojov,
- rozlišovať hlasné a tiché tóny,
- intonačne vyjadriť svoje pocity

Obsah:

- sluchové cvičenia zamerané na orientáciu v priestore,
- cvičenia sluchovej pamäte; napodobňovanie rôznych zvukov,
- rozlišovanie a určovanie zvuku podľa smeru, dĺžky a intenzity
- rozlišovanie zvukov v prírode (hlasy zvierat, spev vtákov a pod.) a vibrácií,
- sluchové motorické cvičenia.

Rozvíjanie hmatového vnímania

Ciele

- zvládať základné sebaobslužné zručnosti,
- poznať hmatom veľkosť, tvar a povrch predmetov, triediť predmety podľa ich povrchu,
- poznať známe predmety podľa hmatu,
- rozlíšiť hmatom základné fyzikálne vlastnosti predmetov (tvrdosť, teplotu, hmotnosť)
- osvojovať si základy Braillového písma

Obsah

- sebaobslužné zručnosti,
- orientovať sa vo vlastnej skrini,
- hmatom rozpoznávať rôzne časti oblečenia, chápať rúb a líce oblečenia, skladanie bielizne,
- orientovať sa v známom i neznámom prostredí prostredníctvom hmatu
- rozvíjanie hmatovej percie, manipulácia s predmetmi, úchopy predmetov rôznych tvarov, veľkostí a z rôznych materiálov,
- rozlišovanie fyzikálnych vlastností predmetov ,
- triedenie predmetov - podľa tvaru, veľkosti, povrchu a hmotnosti,

- Braillové písmo.

Rozvíjanie čuchového a chuťového vnímania

Ciele

- rozlíšiť jednotlivé chute,
- poznať predmety čuchom podľa vône, rozlíšiť vône a pachy,
- poznať pokazené potraviny a nebezpečné látky.

Obsah

- rozvíjanie čuchovej perciepcie,
- tréning správneho dýchania,
- poznávanie predmetov podľa čuchu, vône, špecifické vône potravín, zápach,
- rozlišovanie chutí potravín, ovocia, zeleniny, nápojov.